IOSEPHI STEPHANI. VALENTINI EPISCOPI. ORIOLANI

DE. BELLO. SACRO. RELIGIONIS CAVSSA. SVSCEPTO AD. LIBROS. MACHABAEORVM COMMENTARII

AD. S. D. N

CLEMENTEM. VIII

P. O. M

TOMVS. PRIMVS

Adiecta . Diſputatione . DE. VNICA. RELIGIONE
Ad. Vetus. Dictum.
SALVS. POPVLI. SVPREMA. LEX. ESTO

AD

PHILIPPVM. III. HISPA NIARVM. ET. INDIARVM. REGEM. CATHOLICVM

Oriolae. in . Palatio. Epiſcopali . M. DCIII
Per. Didacum. de. la. Torre. Typographum

BIBLIOTECA UNIVERSITARIA

S. D. N

CLEMENTI. VIII

P. O. M

Legitima bella, in quibus Imperii, & Religionis dignitas propoſita eſt, BEATISSIME PATER, ſeruandae fruendaeq. Iuſtitiae cauſſa geri debent, vt quas hoſtis in Rempublicā clades attulit, ferro vindicari, & quae vi iniuriaq. abrepta & deturbata ſunt, in priſtinam libertatem & ſtatum reſtitui & reuocari poſsint. Iuſtitiae finis amicitia eſt, humanae ſocietatis conciliatrix, quae tamquam comes ſociaq. victoriae, animos diſsidentes atque diſcordes ad communem beneuolentiam & pietatem adiungit. Vtroque planè in gerenda & adminiſtranda Republica officio magnificentiſsimè vnà cum ſuis functus eſt Iudas Machabaeus nomine, qui ſummi Imperatoris, ac Pontificis Max. munus tanta cum laude geſsit ac tenuit, vt breui Antiochi Epiphanis exercitum inſolentiùs ſe in Dei populum efferentem vicerit, ius faſq. ciuibus ſuis reddiderit, templum expiauerit, & Iudaeorum regnum à patriis moribus & pietate abalienatum, in communem pacem & religionem adduxerit. Praeſtitit quidem ille optimi Imp. officium in tuenda Iuſtitia, quae bellico virtutis &

victo

AD LIBROS MACHABAEORVM

Vnde Machabaei nomẽ, & librorũ inſcriptio.

IOSEPHVS Gorionius lib. 3. cap. 9. Machabaei nomẽ, *Iudae*, obueniſſe á virtute & robore affirmat, quo praeditus fuit, dũ hoſtes Iſraëlis inſequeretur, ac vinceret; vt ſit à verbo כבה id eſt, exſtinxit, & מכבה quaſi exſtinguẽs. Saepe enim à bellãdi virtute multa apud Perſas nomina impoſita ſunt, vt Darius, ἑρξίας, à coërcendo, Xerxes, ἀρήιος, á bellando, Artaxerxes, μέγας ἀρήιος, á valde bellando, apud Herodotum lib. 6. Ammianus Marcellinus. lib. 19. *Artaxerxes, quod regibus imperans, & bellorum victor interpretatur.* Ita Mathathiã locutum affirmat Ioſephus loco citato, dũ ſuum filium virtutis, & pietatis ſucceſſorem ex nomine cõmẽdat, *O fili Iuda, qui ob robur virtutis Machabaeus.* 1. Machabb. 2. ℣. 66. *Iudas Machabaeus fortis viribus á iuuentute ſua vobis princeps militiae, & ipſe aget bellum populi.* Et cap. 3. ℣. 2. *Et induit ſe loricam ſicut gigas, & protegebat caſtra gladio ſuo.* Mercerius de Abreuiaturis Hebraeis, & Sixtus lib. 1. Bibliothecae. Genebrardus in Chronographia, anno 3922. Illuſtriſsimus. Card Baronius in Martyrologio. & alii, vocem ex quattuor litteris, quas ſuis in vexillis Iudas inſcripſit, compoſitam affirmant. מכבי quod in Hebraeo Exod. 15. ℣. 7. מי כמכה באלים יהוה. *Quis ſimilis in fortibus Domine?* Solebant victores, vt Deo immortali victoriam adſcriberent, ſimiles litteras, tamquam exercitus teſſeras inſcribere, vt in Labaro Conſtantinus inſcripſit. Vexilla quoquẽ nomina Imperatorũ praeferebant. Dion Caſsius li. 40. *Vexillum*

IOSEPHI STEPHANI. VALENTINI. EPISCOPI ORIOLANI

DE. ALEXANDRI. IMPERIO

Ad Cap. I. Libri. I. Machabaeorum

COMMENTARII

CAPVT PRIMVM

1 ET FACTVM EST, *poſtquam percuſsit*
Alexander Philippi Macedo, qui primus re-
gnauit in Graecia, egreſſus de terra Cethim,
*Darium Regem Perſarum, & Medorum:**
2 *conſtituit praelia multa, & obtinuit omnium munitio-*
3 *nes, & interfecit Reges Terrae:* & pertranſiit vſque ad*
fines Terrae: & accepit ſpolia multitudinis Gentiũ: &
4 *ſiluit Terra in conſpectu eius.* Et congregauit virtutem,*
& exercitum fortem nimis: & exaltatum eſt, & ele
5 *uatum cor eius:* & obtinuit regiones Gentium, & ty*
6 *rannos: & facti ſunt illi in tributum.* Et poſt haec de-*
7 *cidit in lectum, & cognouit quia moreretur.* Et voca-*
uit pueros ſuos nobiles, qui ſecum erant nutriti a iuuen
tute: & diuiſit illis regnum ſuum, cum adhuc viueret.
8 ** Et regnauit Alexander annis duodecim, & mortuus*
9 *eſt.* Et obtinuerunt pueri eius regnum, vnuſquiſque in*
10 *loco ſuo:* & impoſuerunt omnes ſibi diademata poſt*
mortem

IOSEPHI STEPHANI. VALENTINI. EPISCOPI ORIOLANI

DE MATHATHIA. SIVE. DE ZELO. RELIGIONIS

AD CAP. II. LIB. I. MACHABAEORVM COMENTARII

DE MATHATHIA. SIVE DE. ZELO. RELIGIONIS

AD. CAPVT. SECVNDVM. LIBRI PRIMI. MACHABAEORVM

COMMENTARII

CAPVT. SECVN DVM.

1 *IN Diebus illis ſurrexit Matha*
thias filius Ioannis, filii Simeo
nis, Sacerdos ex filiis Ioarib ab
Ieruſalem, & conſedit in mon
*te Modin: * & habebat filios*
2 *quinque Ioannem, qui cognomi*
3 *nabatur Gaddis: * & Simonẽ,*
4 *qui cognominabatur Thaſi. * & Iudam, qui voca-*
5 *batur Machabaeus: * & Eleazarum, qui cogno*
minabatur Abaron: & Ionathã, qui cognomina-
6 *batur Apphus. * H. viderunt mala, quae fiebant*
7 *in populo Iuda, & in Ieruſalem. * Et dixit Ma*
thathias: Vae mihi, vt quid natus ſum videre con-
tritionem populi mei & contritionem ciuitatis
ſanctae, & ſedere illic, cum datur in manibus ini
8 *micorum. * Sancta in manu extraneorum facta*
ſunt:

IOSEPHI
STEPHANI. VA LENTINI. EPISCOPI ORIOLANI

DE IVDA. MACHABAEO

SIVE. DE. IVSTO. BELLO

AD CAPVT. III. LIB. I. MACHA BAEORVM

COMMENTARII

IOSEPHI STEPHANI. VALENTINI. EPISCOPI ORIOLANI

DE IVDA. MACHABAEO SIVE. DE. IVSTO. BELLO

AD CAPVT. III. LIB. I. MACHABAEORVM COMMENTARII

CAPVT. TERTIVM

ET ſurrexit Iudas, qui vocabatur Macha 1
*baeus, filius eius pro eo: * & adiuua-* 2
bant eum omnes fratres eius: & vniuerſi
qui ſe cõiunxerant patri eius, & praelia-
bantur praelium Iſraël cum laetitia. Et dilatauit 3
gloriam populo ſuo: & induit ſe loricam ſicut gigas,
& ſuccinxit ſe arma bellica ſua in praeliis, & prote
*gebat caſtra gladio ſuo. * Similis factus eſt leoni in* 4
operibus ſuis, & ſicut catulus leonis rugiens in ve-
*natione. * Et perſecutus eſt iniquos perſcrutans eos:* 5
& qui conturbabant populum ſuum, eos ſuccendit
*flammis: * & repulſi ſunt inimici eius prae timore* 6
eius, & omnes operarii iniquitatis conturbati ſunt:
& directa eſt ſalus in manu eius. † Et exacerbabat 7
reges multos, & laetificabat Iacob in operibus ſuis,
*et in ſaeculũ memoria eius in benedictione. * Et perã* 8
bulauit

IOSEPHI STEPHANI. VALENTINI. EPISCOPI ORIOLANI

DE *VNICA. RELIGIONE*

AD

VETVS. DICTVM

SALVS. POPVLI. SVPREMA. LEX. ESTO

AD

PHILIPPVM. III

HISPANIARVM. ET

INDIARVM

REGEM. CATHOLICVM

PHILIPPO. III

HISPANIARVM. ET INDIARVM

REGI. CATHOLICO

ARduum quidē eſt, PHILIPPE Rex Max. & Potentiſsime, multitudinem ad parendum difficilem, & ad res nouas flagrantem compeſcere ac temperare, niſi adſit in Principe ſublime & erectum ingeniū, & ad verae religionis ſtudium vehementius excitatum, quo infeſta virtutibus tempora ad modeſtiā & pietatem traduci & reuocari poſsint. Vulgus turbidum & diſcors, nationes ferae, populi ingētes gubernari non poſſunt, niſi ſumma religione regantur; in officio contineri nequeunt, niſi à Principe ſummi animi atque conſilii. In pace induſtria, in bello virtus, in vtroque verae religionis ardor, maxima ſunt ad Rempublicam tractandam & tuendā munimēta, quibus res humanae temporum varietate incertae, cōſiſtunt, nec procellarum aeſtu, nec ſeditionum & diſcordiarum turbine abripi & permiſceri poſſunt. Sed maioribus tuis tantus ad gloriam, & religionem acceſsit ardor, vt Hiſpaniae Imperio in latiſsimas regiones producto, variis praeſidiis, opibus, prouinciis, regnis, fortunis aucto, cuncta ad orientem & occidentem Solem maria & terrae non tam armis, quàm Catholica religione patuerint, qua Reges magni domiti, & populi immanes, ſub ſeruitutis iugū miſsi, illam quam admiramur Imperii magnitudinem, in Hiſpaniae fortunas intulerunt. Ne verò feliciſsima illa numina

quibus,

IOSEPHI STEPHANI. VALENTINI. EPISCOPI ORIOLANI DE VNICA. RELIGIONE AD VETVS. DICTVM

SALVS. POPVLI. SVPREMA. LEX. ESTO

CERTA quidem eſt omnium opinione, ac fama ſententia: SALVS POPVLI SVPREMA LEX ESTO. Quae maximè cũ inclinationes temporum fiũt, & in omni caſu Reipublicae, tũ belli, & pacis artibus, & gubernatione, tenenda eſt. Cicero lib. 3. de legibus. *Quotcumque Senatus creuerit, Populus vè iuſſerit, tot ſunto. Regio imperio duo ſunto: iiq. praeeũdo, iudicando, conſulendo, Praetores, Iudices, Conſules appellantor. Militiae ſummum ius habento, nemini parento, SALVS POPVLI SVPREMA LEX ESTO.*

Suprema lex dicitur, ad quam in extremis Reipublicae calamitatibus decurrendum eſt.

Cap. I.

EXCVDEBAT. DIDA
cus. de. la. Torre. Typo
graphus

ORIOLAE. IN. PALA
tio·Epiſcopali. M.DC.III